

องค์ความรู้เกี่ยวกับผักกาดฮ่องเต้เล็ก

ผักกาดฮ่องเต้เล็ก

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลักษณะทั่วไป ผักกาดฮ่องเต้เล็กคือ ผักกาดฮ่องเต้ที่เก็บเกี่ยวหลังจากการย้ายกล้า 20 วัน ผักกาดฮ่องเต้เล็กจัดเป็นพืชตระกูล Brassicaceae (Crucifereae - Mustard family) มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีน ญี่ปุ่นและเอเชียกลาง นำเข้ามาปลูกในไทยเป็นระยะเวลานาน เป็นพืช 2 ฤดู แต่ปลูกเป็นพืชฤดูเดียว ก้านใบมีสีเขียวอ่อน ลักษณะแบน ส่วนโคนก้านใบจะขยายกว้างมาก และหนา เนื้อกรอบ ปลายใบมน ไม่ห่อหุ้ม เป็นผักที่มีรสหวาน และกรอบ ตามภัตตาคารนิยมนำมาผัดน้ำมันหอย ต้ม หรือตุ๋น มีผลผลิตตลอดทั้งปี

การใช้ประโยชน์และคุณค่าทางอาหาร ผักกาดฮ่องเต้เป็นผักที่มีวิตามินสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิตามินเอ วิตามินซี นอกจากนี้ยังมีธาตุอาหารพวกแคลเซียม และฟอสฟอรัสสูง นิยมนำมาผัดกับเนื้อสัตว์ ผัดน้ำมันหอย หรือต้มเป็นแกงจืด รสชาติหวาน และกรอบ

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

อุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตอยู่ระหว่าง 20 – 25 องศาเซลเซียส แต่สามารถทนต่อสภาพอุณหภูมิสูงได้ดีกว่ากลุ่มผักกาดหัว ดังนั้นจึงสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี ผักกาดฮ่องเต้สามารถเจริญเติบโตในดินแทบทุกชนิด แต่เจริญเติบโตได้ดีที่สุดในสภาพดินร่วนปนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ และอินทรีย์วัตถุสูง ค่าความเป็นกรด – ด่างอยู่ระหว่าง 6.0 – 6.8 ถึงแม้ผักกาดฮ่องเต้จะทนต่ออุณหภูมิสูงได้ดี แต่ก็ไม่ทนทานต่อความแห้งแล้ง เนื่องจากเป็นพืชอายุสั้น และเจริญเติบโตเร็ว ดังนั้นแปลงปลูกควรต้องมีความชื้นสูงประมาณ 60 – 80 % เป็นอย่างน้อย และต้องการแสงแดดเต็มที่ตลอดทั้งวัน เพื่อการสังเคราะห์อาหาร

การปลูกและการปฏิบัติดูแลรักษาในระยะต่างๆของการเจริญเติบโต

การเตรียมกล้า เพาะกล้าแบบประณีต ในถาดหลุม อายุกล้า 15 – 20 วัน

การเตรียมดิน ไถดินลึกประมาณ 15 – 20 ซม. หรือขุดดินตากแดดอย่างน้อย 14 วัน เพื่อกำจัดโรคแมลงและวัชพืช คลุกปุ๋ยขี้วัวอัตรา 0 – 100 กรัม/ตร.ม. เก็บเศษวัชพืชออกจากแปลง

การปลูก

- ใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 1 กก./ตร.ม. และปุ๋ย 15 – 15 – 15 อัตรา 30 กรัม/ตร.ม. ลงในดิน พรวนดินให้ละเอียด ขึ้นแปลงกว้าง 100 – 120 ซม. ให้ร่องห่าง 50 ซม. ปรับหน้าแปลงให้เรียบ

- หากใช้วิธีหยอดเมล็ดโดยตรง ให้ใช้นิ้วกดหลุมลึก 0.5 ซม. หยอดเมล็ด 5 เมล็ดต่อหลุม ระยะปลูกแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละฤดู กลบเมล็ด รดน้ำให้ชุ่ม ฉีดพ่น เชฟวิน 85 ป้องกันมดเข้าทำลาย

- หากย้ายปลูกระยะปลูก : ฤดูฝนและฤดูหนาว 25 x 20 ซม. ฤดูร้อน 20 x 20 ซม. .

ข้อควรระวัง 1. หากใช้วิธีการหยอดเมล็ดอย่าใช้ในปริมาณที่มากเกินไป 2. ฉีดพ่นธาตุอาหารเสริมให้สม่ำเสมอ
การให้น้ำ ให้น้ำแบบสปริงเกอร์ หรือระบบน้ำหยด

การให้ปุ๋ย ปลุกซ่อมต้นที่เสียหายภายใน 7 วันหลังย้ายปลุก กำจัดวัชพืชทุก 15 – 20 วัน หลังย้ายปลุกหรือเมล็ดงอก และทำการถอนแยกให้เหลือ 2 – 3 ต้น ซีตรองลึก 2 ซม.ระหว่างแถวปลุกโรยปุ๋ย 46 – 0 – 0 ลงไปแล้วกลบดิน แล้วรดน้ำ อาจเพิ่มปุ๋ย 15 – 15 – 15 อัตรา 15 – 30 กรัม/ตร.ม. ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามความจำเป็น และฉีดพ่นธาตุอาหารเสริม รดน้ำให้สม่ำเสมอ

ข้อสังเกตสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

ช่วงแล้งผลผลิตจะน้อยมาก ควรมีการส่งเสริมให้มีผลผลิตมากขึ้น ส่วนฤดูหนาวมักออกดอกเร็ว ควรมีการเพาะกล้าและปลุกตลอดจนเก็บเกี่ยวให้ตรงกับระยะเวลาและพันธุ์นั้นๆ เพราะถ้ากล้าแก่เกินไปหรือเก็บผลผลิตช้าเกินไป มักจะได้คุณภาพและราคาต่ำ

การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

ช่วงเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวหลังจากหยอดเมล็ด 35 วัน หรือหลังจากย้ายกล้า 20 วัน

การเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวเมื่อขนาดเหมาะสม โดยใช้มีดหรือกรรไกรตัด

จัดเรียงผลผลิตให้เป็นชั้น ในภาชนะบรรจุที่กรุด้วยกระดาษทั้งหมด

ขนส่งโดยรถห้องเย็น

ข้อกำหนดเรื่องคุณภาพ คุณภาพขั้นต่ำ เป็นฝักกาดฮ่องเต้เล็กซึ่งสมบูรณ์เต็มหน่วย มีรูปร่างลักษณะและสีตรงตามพันธุ์ ก้านใบและใบไม่มีตำหนิการรอยฉีกขาดหรือแตก สดสะอาดและปลอดภัยจากสารเคมี

การจัดชั้นคุณภาพ

- ชั้นหนึ่ง**
1. ความยาวของลำต้นจนถึงปลายใบ 8 – 12 เซนติเมตร
 2. น้ำหนักต้นไม่เกิน 100 กรัม
 3. มีรอยตำหนิจากโรคหรือแมลงได้ไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ใบทั้งหมด
 4. มีคุณภาพอย่างน้อยตามคุณภาพขั้นต่ำ

ข้อกำหนดในการจัดเรียง ฝักกาดฮ่องเต้เล็กในภาชนะบรรจุเดียวกันต้องเป็นชั้นคุณภาพเดียวกันและมีคุณภาพสม่ำเสมอ

การเก็บรักษา อุณหภูมิ 0 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ 95 – 100 เปอร์เซ็นต์ สามารถเก็บรักษาได้นาน 1 – 2 สัปดาห์

ช่วงเวลาที่มีผลผลิต : ม.ค. - ธ.ค.